

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D. ve věci žalobce **Kaufland Česká republika v.o.s.**, se sídlem Praha 4, Pod Višňovkou 25, proti žalovanému: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Praha 2, Štěpánská 15, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23.1.2012, č.j. ČOI 133401/11/O100/3100/11/12/Če/Št, ve věci správního deliktu,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí ředitele České obchodní inspekce, inspektorátu Moravskoslezského a Olomouckého se sídlem v Ostravě ze dne 25.11.2011, č.j. 123828/11/3100/R0808/Vít, jímž správní orgán I. stupně uložil žalobci pokutu ve výši 30.000,- Kč za spáchání správního deliktu dle § 24 odst. 7 zákona

č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, kterého se žalobce jako prodávající dopustil tím, že nesplnil povinnost dle § 3 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele správně účtovat ceny při prodeji, když:

- a) dne 18.3.2011 v provozovně Kaufland, Vítězná 2886/6, Šumperk nesprávně účtoval nákup spotřebitele celkovou částkou 435,70 Kč místo částky 360,70 Kč, tj. o 75,- Kč v neprospěch spotřebitele tím, že u alkoholického nápoje Fernet Stock 40 % 1l byla místo částky 219,- Kč zpřístupněné spotřebiteli formou regálové cenovky účtována částka 294,- Kč, a
- b) dne 1.9.2011 v provozovně Kaufland, Štursova 1124/3, Olomouc, v rámci kontrolního nákupu nesprávně účtoval nákup celkovou částkou 478,60 Kč místo částky 429,80 Kč, tj. o 49,- Kč v neprospěch spotřebitele tím, že u potraviny Premium uzená plec 0,490 kg byla místo částky 41,60 Kč zpřístupněné spotřebiteli formou cenovky na obalu účtována částka 73,- Kč a u potraviny Premium uzená plec 0,497 kg byla místo částky 42,20 Kč zpřístupněné spotřebiteli formou cenovky na obalu účtována částka 74,10 Kč.

Žalobce namítal, že rozhodnutí žalovaného i správního orgánu I. stupně jsou nepřezkoumatelná, pro jejich vydání nebyly splněny zákonné podmínky, nemají stanovené náležitosti, spočívají na nesprávném právním posouzení, zjištěný stav nemá oporu ve spise, žalovaný se nevypořádal s odvolacími námitkami a žalobci byla uložena pokuta zjevně nepřiměřená charakteru a následkům jednání. Namítal, že poměr mezi množstvím výrobků, u nichž došlo ke zjištění nedostatku (2 druhy zboží), a celkovým počtem výrobků na provozovně (cca 16.000 druhů), je velmi malý, což svědčí o tom, že se jedná o administrativní nedopatření. Žalovanému je známo, že žalobce má fungující systém, kdy v případě zjištění pochybení je zákazník ihned vyplácen rozdíl cen. Tyto skutečnosti měly být zohledněny ve prospěch žalobce při stanovení výše sankce. Správní orgány dále účelově a uměle navýšily rozdíl účtované částky, jelikož odlišnost na regále uvedené ceny a pokladní ceny výrobku Premium uzená plec přičetly žalobci u dvou kusů tohoto výrobku, ačkoli bylo zřejmé, že je-li odlišná cena za kg zboží v pokladním systému, vznikne rozdíl oproti ceně uvedené na regálu u každého kusu tohoto výrobku.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobní body jsou zformulovány nekonkrétně a žalobce je používá ve všech svých žalobách. Žalovaný tudíž může uvést jen to, že rozhodnutí vytykány vadami netrpí. Míru odpovědnosti žalobce nemůže snížit fakt, že prodává velké množství zboží (viz shodně rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 6.9.2011, sp. zn. 11 A 51/2011). Odpovědnost za správní delikt dle § 24 odst. 7 zákona o ochraně spotřebitele je koncipována jako objektivní, tudíž odstraňování následků pochybení zaměstnanců je povinností žalobce, nikoli dobrodiním, jež by mohlo být hodnoceno jako polehčující okolnost. Vyplacení rozdílu cen je podmíněno tím, zda si spotřebitel nesouladu všimne, lze však předpokládat, že většina spotřebitelů jej nezaznamená. V případě výrobku Premium uzená plec se žalobce dopouští mystifikace, neboť nesprávné účtování se netýkalo odlišnosti ceny v pokladním systému a ceny uvedené na regálové etiketě, ale ceny zpřístupněné spotřebiteli formou cenovky na obalu. Šlo sice o stejný druh zboží, avšak ceny jednotlivých kusů byly stanoveny individuálně na základě konkrétní váhy toho kterého kusu, nebylo proto možné bez dalšího automaticky

předpokládat, že cena bude účtována na pokladně nesprávně u všech kusů tohoto zboží. Do kontrolního nákupu byly zařazeny dva předmětné výrobky, nelze tudíž hovořit o šikanózním či účelovém postupu.

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). V souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl soud bez jednání.

Předně soud poznamenává, že žalobce nezpochybňoval, že se předmětného správního deliktu dopustil.

Úvodní žalobní body byly žalobcem formulovány zcela obecně bez vymezení konkrétních skutkových a právních důvodů, v nichž žalobce spatřuje nesprávnost či nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, a rovněž bez bližšího vysvětlení, jak byl žalobce napadeným rozhodnutím či postupem správních orgánů zkrácen na svých právech. Omezil-li žalobce svá skutková tvrzení na typovou charakteristiku „obvyklých“ nezákonností, mohl krajský soud provést přezkum žalobou napadeného rozhodnutí do jisté míry rovněž jen obecným způsobem, neboť ve správním soudnictví, ovládaném zásadou dispoziční a koncentrační, nesmí soud nahrazovat projev vůle žalobce a vyhledávat na jeho místě konkrétní vady napadeného správního aktu (viz rozsudek NSS sp. zn. 4 As 3/2008, č. 835/2006 Sb. NSS). Soud tak po seznámení se s obsahem správního spisu dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je srozumitelné a řádně odůvodněné, soud neshledal absenci zákonem stanovených náležitostí rozhodnutí, správní orgány na úplně zjištěný skutkový stav aplikovaly příslušné právní normy a žalovaný se argumentačně vypořádal se všemi odvolacími námitkami.

K námitkám, které byly svojí určitostí a srozumitelností způsobitelné k tomu, aby se jimi soud zabýval podrobně a individuálně, a které se týkají v podstatě jen výše uložené pokuty a její nepřiměřenosti, uvádí soud následující:

Správní orgán I. stupně v odůvodnění výše uložené pokuty uvedl, že jako okolnosti přitěžující hodnotil jednak způsob jednání žalobce, které v případě provozovny v Olomouci vykazuje znaky hrubé nedbalosti, neboť žalobce nesjednal nápravu ani poté, co mu byl předtím nedostatek v označení ceny konkrétního zboží vytknut spotřebitelkou, dále následek správního deliktu, tj. výši částky, o kterou byli spotřebitelé poškozeni, a dále opakované páčání správních deliktů žalobcem, neboť v roce 2010 byla v oblasti působnosti správního orgánu I. stupně žalobci ve dvou konkretizovaných případech za stejné správní delikty uložena pokuta ve výši 5.000,- Kč, jejíž výše zjevně žalobce nevedla k přijetí nápravných opatření. Dále správní orgán I. stupně uvedl, že v rámci kontrolního nákupu dne 1.9.2011 byla na provozovně v Olomouci nesprávně účtována cena ve prospěch spotřebitele, tudíž žalobce sice pro absenci nebezpečnosti takového jednání pro společnost nebyl postižen, nelze však tuto skutečnost hodnotit jako polehčující okolnost, neboť dodržování zákona na ochranu spotřebitele by mělo být minimálním standardem chování prodávajících vůči spotřebitelům. Dále se správní orgán

I. stupně podrobně zabýval hodnocením majetkových poměrů žalobce, z nichž vyvodil, že uložená pokuta není s ohledem na svou výši pro žalobce likvidační ani způsobila ohrožit jeho hospodářskou činnost. V zájmu o to, aby v rozhodování ve skutkově podobných případech nevznikaly nedůvodné rozdíly, přezkoumal správní orgán I. stupně výši ukládané sankce ve skutkově a typově obdobných případech v rámci své působnosti, přičemž konkrétní srovnávané případy uvedl. Žalovaný se ke konkrétním odvolacím námitkám žalobce vyjádřil shodně jako ve shora citovaném vyjádření k žalobě.

Podle § 24b odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele při určení výměry pokuty se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

Nutno předeslat, že ukládání pokut za správní delikty se děje ve sféře volného správního uvážení. Podrobit volné správní uvážení soudnímu přezkoumání při hodnocení zákonnosti rozhodnutí lze jen potud, překročil-li správní orgán zákonem stanovené meze tohoto uvážení, vybočil-li z nich nebo volné uvážení zneužil. Není však v pravomoci správního soudu, aby vstoupil do role správního orgánu a položil na místo správního uvážení uvážení soudcovské a sám rozhodl, jaká pokuta by měla být uložena. To by mohl soud učinit podle § 78 odst. 2 s.ř.s. jen na návrh žalobce, pokud by dospěl k závěru, že pokuta byla správním orgánem uložena ve zjevně nepřiměřené výši (srov. rozsudek NSS sp. zn. 6 A 96/2000, publikovaný pod č. 225/2004 Sb. NSS). Ukládání trestu je tedy založeno na dvou základních principech - principu zákonnosti trestu a individualizace trestu.

V posuzovaném případě prostor k moderaci výše pokuty nebyl soudu otevřen, neboť žalobce návrh na moderaci pokuty dle § 78 odst. 2 s.ř.s. neuplatnil. Krajský soud však považuje za potřebné uvést, že z okolností případu je dostatečně zřejmé, že ani pokud by návrh na moderaci pokuty byl podán, nemohl by z něj žalobce těžit již s ohledem na to, že za "zjevně nepřiměřenou" nejspíše nebude možno považovat pokutu uloženou v rozsahu 0,6 % zákonného rozpětí (horní hranice pokuty činila pět milionů) za situace, kdy spáchání správního deliktu není mezi stranami sporné.

Krajský soud byl proto oprávněn hodnotit námitku žalobce týkající se nepřiměřenosti výše uložené sankce pouze z hlediska zákonnosti. Z judikatury Nejvyššího správního soudu přitom vyplývá, že při posuzování zákonnosti uložené sankce správní soud k žalobní námitce přezkoumá, zda správní orgán při stanovení výše sankce zohlednil všechna zákonem stanovená kritéria, zda jeho úvahy o výši pokuty jsou racionální, ucelené, koherentní a v souladu se zásadami logiky, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil a rovněž, zda uložená pokuta není likvidační (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS sp. zn. 1 As 9/2008, publikované pod č. 2092/2010 Sb. NSS). Při hodnocení zákonnosti uložené sankce správními soudy není dán soudu prostor pro změnu a nahrazení správního uvážení uvážením soudním, tedy ani prostor pro hodnocení prosté přiměřenosti uložené sankce. Přiměřenost by při posuzování zákonnosti uložené sankce měla význam jedině tehdy, pokud by se správní orgán dopustil některé výše popsané nezákonnosti, v jejímž důsledku by výše uložené sankce neobstála, a byla by takříkajíc nepřiměřená okolnostem projednávaného případu. Jinými slovy prostor pro zohlednění přiměřenosti ukládané sankce při hodnocení zákonnosti uložené pokuty (§ 78 odst. 1 s.ř.s.) by byl dán pouze tehdy, pokud by vytýkaná nepřiměřenost měla kvalitu nezákonnosti, tj. v případě, že by správní orgán vybočil ze zákonných

mantinelů při ukládání pokuty, jeho hodnocení kritérií pro uložení pokuty by postrádalo logiku, správní orgán by nevzal do úvahy všechna zákonná kritéria, uložená pokuta by byla likvidační apod. (viz rozsudek NSS sp. zn. 1 Afs 1/2012, publikované pod č. 10/2012 Sb. NSS).

Z rozhodnutí zejména správního orgánu I. stupně je zřejmá pečlivá snaha o individualizaci pokuty. Správní orgán I. stupně se při ukládání výše sankce zodpovědně zabýval všemi zákonnými hledisky, a dále i majetkovými poměry pachatele, ačkoli § 24b odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele toto kritérium v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí a o případ, kdy by podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, bylo zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, se zcela jistě nejedná.

Závěru správního orgánu I. stupně o hrubé nedbalosti žalobce v případě provozovny v Olomouci nelze ničeho vytknout. Skutkové zjištění správního orgánu I. stupně, že žalobce neodstranil nesrovnalost v účtování ceny za zboží Premium uzená plec, ačkoli byl dne 18.8.2011 na závadu upozorněn spotřebitelkou Mgr. N., a i dne 1.9.2011 byla totožná závada v účtování ceny zjištěna při kontrolním nákupu, odpovídá obsahu spisu. Jedná se tedy jednoznačně o způsob spáchání deliktu, který dle § 24b odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele zvyšuje jeho závažnost.

Přihlédnutí k nízkému poměru mezi množstvím zjištěných nedostatků a počtem položek na prodejně jako k okolnosti polehčující se žalobce domáhal teprve v žalobě. Žalovaný se tedy k této námitce nemohl vyjádřit ve svém rozhodnutí a nelze ji tak považovat za argumentačně nevypořádanou. Lze sice přisvědčit žalobci, že způsob spáchání deliktu, tj. nesprávné účtování, nebyl příliš intenzivní, neboť se jednalo vždy o jeden případ na každé provozně, avšak současně je racionální úvaha žalovaného podpořená judikatorním závěrem, že míru odpovědnosti žalobce za dodržování právních předpisů nelze snižovat poukazem na množství jím prodáváného sortimentu. Opačný závěr, že u větších subjektů by měla platit vyšší tolerance k porušování právních povinností, zajisté z pohledu zásady rovného zacházení nemůže obstát.

Námitka žalobce, že jako polehčující okolnost nebylo vyhodnoceno okamžité odstranění přímého následku deliktu, tj. vyplacení rozdílu ceny zboží spotřebiteli, by dle názoru soudu mohla být za jiných okolností relevantní, neboť poskytnutí náhrady škody, či obecně okamžité odstranění následku deliktu lze považovat za okolnost polehčující. V posuzované věci však došlo k odstranění následku toliko v jednom ze dvou posuzovaných případů, neboť z obsahu spisu se nepodává, že by rozdíl cen byl vyplacen i spotřebitelce Mgr. N. Nadto lze souhlasit s argumentací žalovaného, že odstranění reálně vzniklé újmy v majetku spotřebitelů nedojde ve většině případů a vždy v závislosti na aktivitě spotřebitelů, když je obecnou zkušeností, že řada spotřebitelů si zejména při objemných nákupech potravin účtenky nekontroluje, resp. je ani při kontrole pokladního lístku nenapadne, že by cena u výrobku uvedená nesouhlasila s cenou účtovanou.

Zcela lichá je námitka žalobce, že správní orgán I. stupně uměle navýšil rozdíl účtované částky v případě správního deliktu spáchaného na provozovně v Olomouci. Z obsahu spisu, zejména protokolu ze dne 1.9.2011, vyplývá žalovaným správně zdůrazňovaný závěr, že v případě výrobku Premium uzená plec se nesrovnalost netýkala ceny za kg zboží uvedené na regálu a ceny za kg zboží uvedené

v pokladním systému, nýbrž ceny ve formě cenovky na obalu zboží, která byla u každého jednotlivého kusu stanovena individuálně na základě konkrétní váhy. Množství daného zboží v kontrolním nákupu, tj. 2 ks, nelze hodnotit jako šikanózní.

Jedinou dílčí nelogičnost v hodnocení okolností významných pro určení výše sankce spatřuje soud ve zohlednění procentuální míry výše částky, o kterou byl spotřebitel zkrácen, z výše hodnoty celého jeho nákupu. Ad absurdum by totiž bylo nutno dospět k závěru, že pokud by si spotřebitelé pořídili více zboží, přímo úměrně by se procentuálně snížila částka účtovaná žalobcem v jejich neprospěch, a tudíž i závažnost deliktním jednáním způsobeného následku. Takový závěr však dle soudu přijmout nelze. Významné může být jen absolutní vyjádření výše částky, o kterou bylo účtováno v neprospěch spotřebitelů, popř. procentní vyjádření ve vztahu toliko k hodnotě výrobku, jehož se nesoulad týkal. V posuzované věci tak lze jako k okolnosti přitěžující přihlédnout ke skutečnosti, že v prvním případě byl spotřebitel zkrácen o 75,- Kč, což bylo 25 % ceny daného zboží, a ve druhém případě o 63,30 Kč, tj. dokonce o 43 % ceny předmětného zboží.

Pro úplnost lze uvést, že nabízí-li žalobce zboží v tzv. „akcích“, a to nejen pravidelných, ale i mimořádných, časově značně omezených, je negativním důsledkem takové marketingové strategie nutnost častého přeceňování zboží. Je přitom obecně známou skutečností, že nabízení zboží za časově omezené zvýhodněné ceny je prostředkem soutěže obchodních řetězců se spotřebním zbožím na trhu. Je proto velmi důležité, aby v účtování cen „akčního zboží“ nedocházelo k nepoctivosti tím, že spotřebitelům není ve výsledku snižena cena, kterou prodejce zpřístupňuje na regálových etiketách či v letácích, a která je mnohdy pro spotřebitele rozhodujícím faktorem pro výběr místa nákupu, účtována také na pokladně. Následkem správního deliktu dle § 24 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele je tak nejen porušení práv spotřebitelů, ale v širším důsledku i zájmů chráněných právními předpisy brojícími proti nekalému soutěžnímu jednání. Z hlediska následku se tedy jedná o typově závažnější delikt.

Krajský soud se konečně zcela ztotožňuje s názorem správních orgánů, že opakované páchání správních deliktů ze strany žalobce je třeba považovat za významnou přitěžující okolnost, neboť nasvědčuje tomu, že předchozí sankce uložené za správní delikty nevedly žalobce k přijetí opatření, která zajistí, aby k páchání správních deliktů již dále nedocházelo.

Na základě výše uvedeného krajský soud dospěl k závěru, že uplatněné žalobní námitky nejsou důvodné. Žalovaný svého diskrečního práva užil podle zákonného příkazu a také z mezí zákonem vytyčených nijak nevybočil. Jelikož soud neshledal nezákonnost napadeného rozhodnutí ani vady řízení, které jeho vydání předcházelo, žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšnému žalobci dle obsahu spisu v řízení žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 6.3.2014

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu